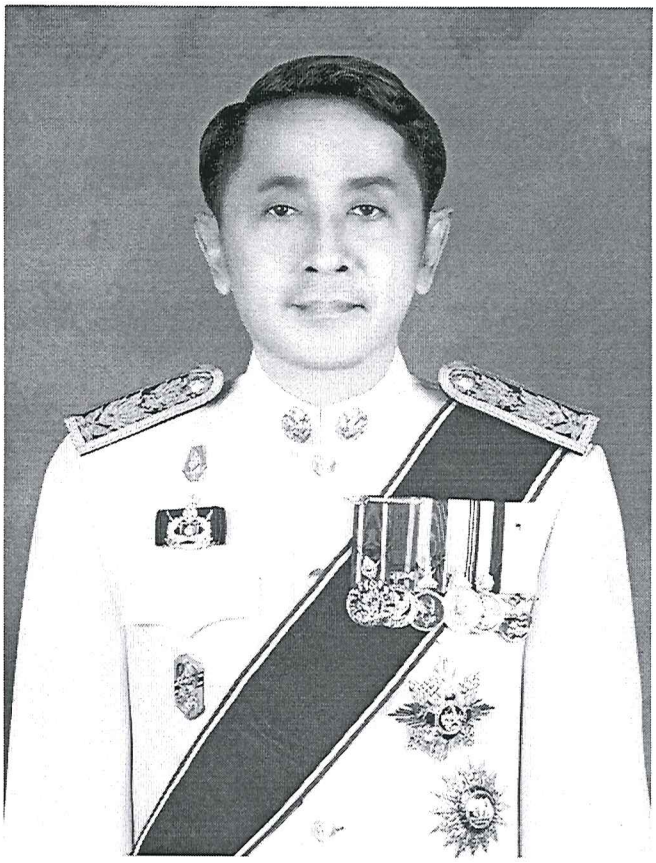
แผนแม่บทด้านการอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๗

จังหวัดนครศรีธรรมราช
โทร. ๐ ๗๕๓๔ ๓๔๐๙ ต่อ ๑๒๙

บทสรุปผู้บริหาร

จังหวัดนครศรีธรรมราช และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของจังหวัด จึงได้มีการจัดทำแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๖๓ – ๒๕๖๗ เพื่อใช้สำหรับกำหนดทิศทางการพัฒนาที่เป็นระบบอย่างยั่งยืนขึ้น โดยคณะอนุกรรมการอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช และคณะทำงานจัดทำแผนแม่บทฯ ทั้งนี้ แผนแม่บทฯ นอกจากจะมีเป้าหมายเพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยทั้งด้านสมุนไพร นวดไทย ผดุงครรภ์ไทย เวชกรรมไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทยแล้ว ยังมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการผลิตและใช้ประโยชน์จากสมุนไพรไทยที่มีคุณภาพ อย่างเต็มประสิทธิภาพ และครบวงจร ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่งทางเศรษฐกิจ และสร้างความยั่งยืนของพืชพรรณสมุนไพรไทย และส่งผลต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของจังหวัด

นายศิริพัฒ พัฒกุล
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป ๑

สภาพโดยทั่วไป
ด้านพืชสมุนไพร
ด้านอุตสาหกรรม
ด้านสาธารณสุข
ด้านยุทธศาสตร์และนโยบาย

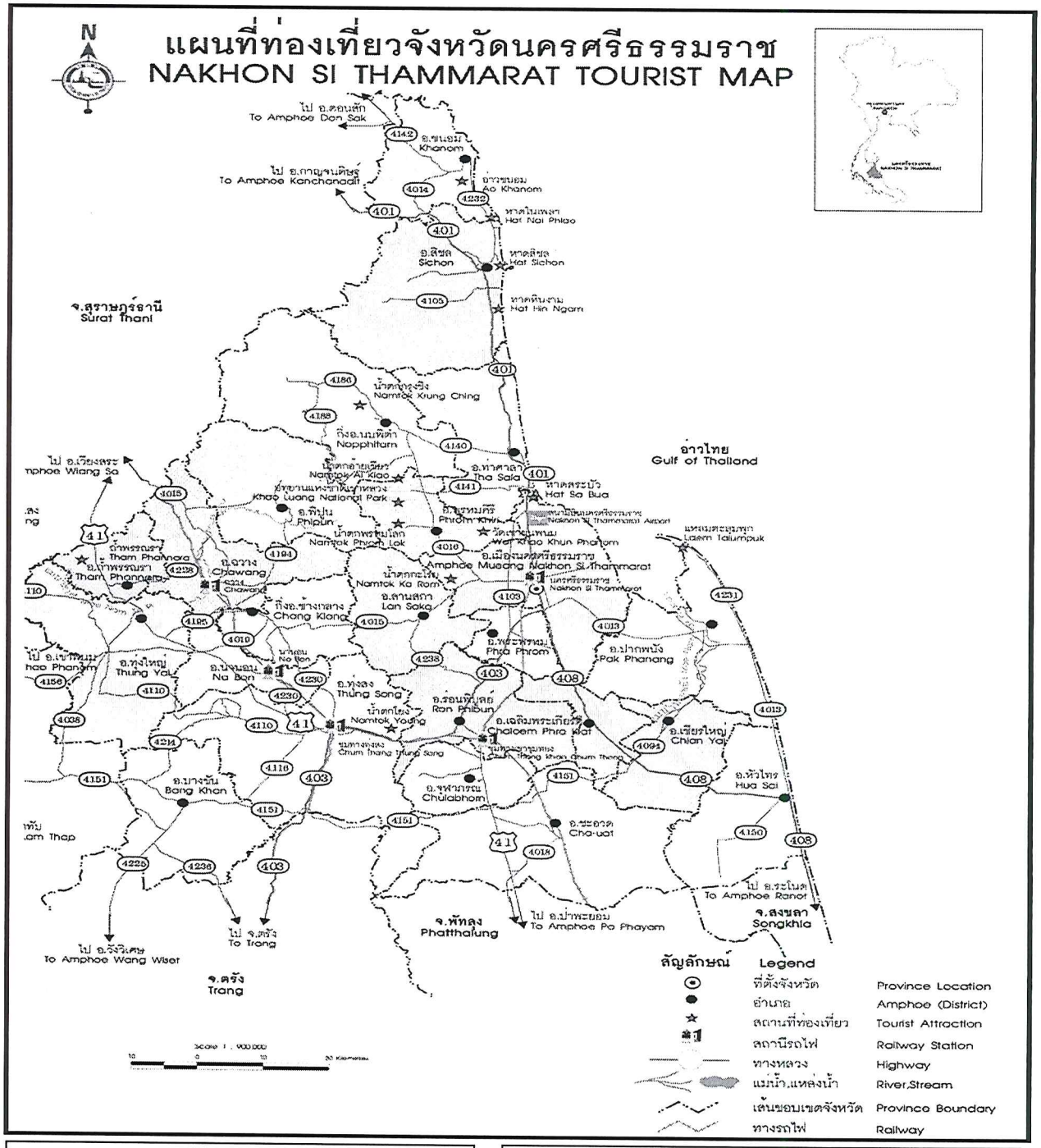
ส่วนที่ ๒ บทวิเคราะห์ ๒๑

ส่วนที่ ๓ เป้าหมายโดยรวมและยุทธศาสตร์ ๒๕

ภาคผนวก

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

คำขวัญประจำเมือง	*คำขวัญส่งเสริมการท่องเที่ยว*
เราชาวนครฯ อยู่เมืองพระ มั่นอยู่ในสัจจะ ศีลธรรม กอปรกรรมดี มีมานะ พากเพียรไม่เบียดเบียน ทำอันตรายผู้ใด	นครศรีธรรมราช เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ ชื่นฉ่ำธรรมชาติ แร่ธาตุอุดม เครื่องถมสามกษัตริย์ มากวัดมากศิลป์ ครบสิ้นกุ้งปู

สภาพโดยทั่วไป

ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางตอนกลางของภาคใต้ ห่างจากกรุงเทพมหานคร ๗๘๐ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๙,๙๔๒.๕๐๒ ตร.กม. หรือประมาณ ๖,๒๑๔,๐๖๔ ไร่ มีพื้นที่มากเป็นลำดับที่ ๑๖ ของประเทศ หรือประมาณร้อยละ ๑.๙๘ ของพื้นที่ทั้งประเทศ ที่ตั้งของจังหวัดอยู่ประมาณละติจูดที่ ๙ องศาเหนือ และลองติจูด ๑๐ องศาตะวันออก

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งได้เป็น ๓ ส่วน คือ บริเวณเทือกเขาตอนกลาง บริเวณที่ราบชายฝั่งด้านตะวันออก บริเวณที่ราบด้านตะวันตก

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานีและอ่าวบ้านดอน

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอ่าวไทยเป็นชายฝั่งทะเล มีความยาวตั้งแต่ตอนเหนือของอำเภอขนอม ลงไปทางใต้ของอำเภอหัวไทรประมาณ ๒๒๕ กิโลเมตร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดกระบี่

การปกครอง

จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งเขตการปกครองตามลักษณะพื้นที่ ออกเป็น ๒๓ อำเภอ ๑๖๕ ตำบล ๑,๕๕๑ หมู่บ้าน จำนวนประชากร ๑,๕๕๗,๔๘๒ คน แยกได้ตามตารางข้างล่างนี้

อำเภอ	เขตการปกครอง				พื้นที่	ประชากร		รวม
	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	(ตร.กม.)	ชาย	หญิง	
๑. เมืองนครศรีฯ	๑๓	๑๑๕	๗	๑๐	๕๘๐.๒๔๙	๑๓๒,๕๗๗	๑๓๙,๒๗๑	๒๗๑,๘๔๘
๒. เชียรใหญ่	๑๐	๙๗	๒	๘	๒๒๗.๑๑๖	๒๑,๗๓๔	๒๑,๕๘๔	๔๓,๓๑๘
๓. ปากพนัง	๑๗	๑๔๒	๔	๑๓	๔๕๙.๙๑๐	๔๙,๘๘๑	๔๙,๔๒๐	๙๙,๓๐๑
๔. ชะอวด	๑๑	๘๗	๒	๑๐	๘๓๓.๐๐๒	๔๒,๙๕๒	๔๓,๗๑๒	๘๖,๖๖๔
๕. ทุ่งสง	๑๒	๑๒๔	๕	๘	๘๐๒.๙๗๗	๘๐,๗๒๓	๘๐,๖๓๓	๑๖๑,๓๕๖

๖. ท่าศาลา	๑๐	๑๐๙	๑	๑๐	๓๖๓.๘๙๑	๕๖,๐๓๖	๕๗,๓๖๑	๑๑๓,๓๙๗
๗. ร่อนพิบูลย์	๖	๕๗	๓	๕	๓๔๑.๒๒๖	๔๐,๘๕๒	๔๑,๔๐๓	๘๒,๒๕๕
๘. สิชล	๙	๑๑๐	๒	๘	๗๐๓.๑๐๕	๔๔,๐๓๗	๔๔,๘๔๗	๘๘,๘๘๔
๙. ลานสกา	๕	๔๔	๒	๔	๓๔๒.๙๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๙๕๒	๔๐,๙๕๒
๑๐.พิปูน	๕	๔๒	๔	๒	๓๖๓.๐๐๐	๑๔,๔๐๔	๑๔,๘๑๒	๒๙,๒๑๖
๑๑. หัวไทร	๑๑	๙๙	๓	๙	๔๑๗.๗๗๓	๓๓,๒๒๔	๓๓,๒๖๒	๖๖,๔๘๖
๑๒. ทุ่งใหญ่	๗	๖๓	๒	๖	๖๐๓.๒๘๗	๓๗,๐๕๙	๓๗,๖๓๒	๗๔,๖๙๑
๑๓. ฉวาง	๑๐	๘๖	๔	๘	๕๖๘.๐๐๐	๓๒,๖๒๖	๓๔,๕๓๔	๖๗,๑๖๐
๑๔. ขนอม	๓	๓๔	๓	๑	๔๓๓.๙๒๖	๑๕,๑๒๓	๑๕,๓๒๓	๓๐,๔๔๖
๑๕. นาบอน	๓	๓๔	๑	๓	๑๙๒.๘๙๙	๑๓,๒๕๗	๑๓,๕๕๗	๒๖,๘๑๔
๑๖. พรหมคีรี	๕	๓๙	๓	๔	๓๒๑.๔๙๙	๑๘,๕๑๕	๑๙,๐๑๕	๓๗,๕๓๐
๑๗. บางขัน	๔	๖๐	-	๔	๕๗๕.๐๐๐	๒๓,๘๓๒	๒๓,๓๘๙	๔๗,๒๒๑

อำเภอ	เขตการปกครอง				พื้นที่	ประชากร		รวม
	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	(ตร.กม.)	ชาย	หญิง	
๑๘. จุฬาภรณ์	๖	๒๙	-	๕	๑๙๒.๕๐๕	๑๕,๖๒๓	๑๖,๑๒๐	๓๑,๗๔๓
๑๙. ถ้ำพรรณรา	๓	๒๙	-	๓	๑๘๐.๐๐๐	๙,๕๖๙	๙,๖๗๗	๑๙,๒๔๖
๒๐. พระพรหม	๔	๔๐	๑	๓	๑๘๗.๐๐๐	๒๑,๗๐๘	๒๒,๑๙๘	๔๓,๙๐๖
๒๑.เฉลิมพระเกียรติ	๔	๓๗	๒	๒	๑๒๒.๑๔๕	๑๕,๘๒๑	๑๕,๗๗๖	๓๑,๕๙๗
๒๒. นบพิตำ	๔	๓๙	๑	๓	๗๒๐.๑๕๖	๑๖,๗๔๔	๑๖,๘๐๗	๓๓,๕๕๑
๒๓. ช้างกลาง	๓	๓๖	๒	๑	๒๓๖.๐๐๐	๑๔,๗๐๐	๑๕,๒๐๐	๒๙,๙๐๐
รวม	**๑๖๕**	**๑๕๕๑**	**๕๔**	**๑๓๐**	**๙,๗๖๗.๕๙๒**	**๗๗๐,๙๙๗**	**๗๘๖,๔๘๕**	**๑,๕๕๗,๔๘๒**

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช

- ประชากรทะเบียนราษฎร์ กลางปี ๒๕๖๑ จาก HDC

ตาราง แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรกลางปี จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มอายุ(ปี)	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกกลุ่มอายุ	๗๗๐,๙๙๗	๔๙.๕๐	๗๘๖,๔๘๕	๕๐.๕๐	๑,๕๕๗,๔๘๒	๑๐๐
ต่ำกว่า ๑ ปี	๘,๕๓๙	๐.๕๕	๗,๙๓๒	๐.๕๑	๑๖,๔๗๑	๑.๐๖
๐-๔	๔๖,๙๐๖	๓.๐๑	๔๔,๔๘๔	๒.๘๖	๙๑,๓๙๐	๕.๘๗
๕-๙	๕๑,๓๓๙	๓.๓๐	๔๗,๗๖๓	๓.๐๗	๙๙,๑๐๒	๖.๓๖
๑๐-๑๔	๕๐,๒๖๓	๓.๒๓	๔๗,๔๐๖	๓.๐๔	๙๗,๖๖๙	๖.๒๗
๑๕-๑๙	๕๓,๐๑๒	๓.๔๐	๕๐,๐๓๖	๓.๒๑	๑๐๓,๐๔๘	๖.๖๒
๒๐-๒๔	๕๙,๙๑๘	๓.๘๕	๕๕,๘๔๖	๓.๕๙	๑๑๕,๗๖๔	๗.๔๓
๒๕-๒๙	๕๙,๓๗๔	๓.๘๑	๕๖,๓๓๗	๓.๖๒	๑๑๕,๗๑๑	๗.๔๓
๓๐-๓๔	๖๐,๗๒๖	๓.๙๐	๕๖,๙๘๐	๓.๖๖	๑๑๗,๗๐๖	๗.๕๖
๓๕-๓๙	๖๒,๗๙๒	๔.๐๓	๕๙,๔๘๒	๓.๘๒	๑๒๒,๒๗๔	๗.๘๕
๔๐-๔๔	๖๐,๔๔๐	๓.๘๘	๖๐,๐๐๘	๓.๘๕	๑๒๐,๔๔๘	๗.๗๓
๔๕-๔๙	๕๗,๔๗๐	๓.๖๙	๕๙,๕๒๖	๓.๘๒	๑๑๖,๙๙๖	๗.๕๑
๕๐-๕๔	๕๒,๓๔๘	๓.๓๖	๕๕,๓๕๕	๓.๕๕	๑๐๗,๗๐๓	๖.๙๒
๕๕-๕๙	๔๔,๘๗๓	๒.๘๘	๔๘,๙๑๑	๓.๑๔	๙๓,๗๘๔	๖.๐๒
๖๐-๖๔	๓๑,๙๑๓	๒.๐๕	๓๖,๗๒๗	๒.๓๖	๖๘,๖๔๐	๔.๔๑
๖๕-๖๙	๒๖,๐๑๖	๑.๖๗	๓๒,๐๖๗	๒.๐๖	๕๘,๐๘๓	๓.๗๓
๗๐-๗๔	๑๙,๒๕๓	๑.๒๔	๒๔,๐๖๖	๑.๕๕	๔๓,๓๑๙	๒.๗๘
๗๕-๗๙	๑๔,๘๙๖	๐.๙๖	๒๐,๓๒๘	๑.๓๑	๓๕,๒๒๔	๒.๒๖
๘๐-๘๔	๑๐,๓๙๑	๐.๖๗	๑๕,๘๒๔	๑.๐๒	๒๖,๒๑๕	๑.๖๘
๘๕-๘๙	๕,๗๙๖	๐.๓๗	๙,๖๒๑	๐.๖๒	๑๕,๔๑๗	๐.๙๙
๙๐-๙๔	๒,๒๙๒	๐.๑๕	๔,๐๙๕	๐.๒๖	๖,๓๘๗	๐.๔๑
๙๕-๙๙	๗๔๒	๐.๐๕	๑,๒๕๙	๐.๐๘	๒,๐๐๑	๐.๑๓
๑๐๐ ปีขึ้นไป	๒๓๗	๐.๐๒	๓๖๔	๐.๐๒	๖๐๑	๐.๐๔

ที่มา : ประชากรทะเบียนราษฎร์ กลางปี ๒๕๖๑ จาก HDC

การบริหารราชการ

มีส่วนราชการส่วนภูมิภาค จำนวน ๓๔ ส่วนราชการ และอำเภอ ๒๓ อำเภอ ส่วนราชการส่วนกลาง ๙๗ หน่วยงาน และปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๘๕ แห่ง ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาล ๕๔ แห่ง (แยกเป็นเทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๓ แห่ง และ เทศบาลตำบล ๕๐ แห่ง) และองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๓๐ แห่ง ตามขนาดได้ดังนี้

๑. อบต.ขนาดใหญ่ มี ๑๒ แห่ง คือ อบต.ท่าศาลา ท่าเรือ นาเคียน ช้างกลาง เขาขาว ท้ายสำเภา บ้านลำนาว บางขัน ช้างซ้าย ร่อนพิบูลย์ หินตก และ อบต.ทุ่งปรัง

๒. อบต.ขนาดกลาง ๑๑๗ แห่ง

๓. อบต.ขนาดเล็ก มี ๑ แห่ง คือ อบต.พิปูน

รายได้ประชากร

เศรษฐกิจโดยทั่วไปของจังหวัดขึ้นอยู่กับผลผลิตทางด้านการเกษตรและการค้า อาชีพหลักคือ การทำสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทำไร่ การปลูกผลไม้ ทำสวนมะพร้าว การประมง และการเลี้ยงสัตว์ จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติปี ๒๕๕๘ ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี เท่ากับ ๙๑,๖๔๘ บาท และจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๕๘ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ประชากรจังหวัดนครศรีธรรมราช มีรายได้ต่อครัวเรือน ๒๕,๑๒๔ บาท ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย ๑๙,๘๒๙ บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปี ๒๕๕๘ เท่ากับ ๑๓๘,๗๓๗ ล้านบาท เป็นอันดับที่ ๔ ของภาคใต้ รองจากจังหวัดสงขลา สุราษฎ์ธานี และภูเก็ต และเป็นอันดับที่ ๒๐ ของประเทศ รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นกับสาขาเกษตรกรรมมูลค่า ๓๕,๗๖๗ ล้านบาท คิดเป็น ๒๕.๗๘%

ด้านการศึกษา

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีมหาวิทยาลัยที่เปิดสอน ๗ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ ศูนย์วิทยพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งพื้นที่เขตการศึกษาออกเป็น ๔ เขต และพื้นที่มัธยมศึกษา ๑ เขต

- เขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑ อำเภอเมือง (ที่ตั้งเขต) ลานสกา พระพรหม เฉลิมพระเกียรติ
- เขตพื้นที่การศึกษา เขต ๒ อำเภอทุ่งสง (ที่ตั้งเขต) ทุ่งใหญ่ บางขัน นาบอน ฉวาง ถ้ำพรรณรา พิปูน อำเภอช้างกลาง
- เขตพื้นที่การศึกษา เขต ๓ อำเภอเชียรใหญ่ (ที่ตั้งเขต) ปากพนัง ร่อนพิบูลย์ หัวไทร ชะอวด จุฬาภรณ์
- เขตพื้นที่การศึกษา เขต ๔ อำเภอท่าศาลา (ที่ตั้งเขต) สิชล ขนอม พรหมคีรี อำเภอนบพิตำ
- เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๒ จำนวน ๑ แห่ง ดูแลโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง

จำนวนหน่วยงานทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และครู อาจารย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา ๒๕๖๐

สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	สังกัด	ระดับการศึกษา	สถานศึกษา (แห่ง)	ครู/อาจารย์ (คน)	นักเรียน/นักศึกษา (คน)
๑	สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ก่อนประถม– มัธยมตอนปลาย	๗๘๕	๑๐,๓๕๒	๑๕๘,๕๕๓
๒	สำนักบริการงานการศึกษาพิเศษ	ก่อนประถม– มัธยมตอนปลาย	๔	๙๙	๑,๒๕๗
๓	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	ก่อนประถม– มัธยมตอนปลาย	๑๓๗	๒,๖๑๓	๖๐,๘๔๗
๔	สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีฯ	ปวช.-ปวส	๒๕	๑,๑๖๕	๒๕,๒๒๕
๕	สำนักงานการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีฯ	ก่อนประถม– มัธยมตอนต้น	๒๔	๙๑	๑๗,๐๐๔
๖	สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช	ก่อนประถม– มัธยมตอนต้น	๔๔๐	๑,๕๙๙	๔๖,๕๒๔
๗	อุดมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช	ปริญญาตรี-ปริญญาเอก	๑๐	๗๓๙	๒๙,๘๖๐
๘	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขสถาบันพระบรมชนก	ปริญญาตรี	๑	๕๒	๔๓๔
๙	กระทรวงวัฒนธรรมสภาบัณฑิตพัฒนศิลป์	มัธยมตอนต้น-มัธยมตอนปลายและ ป.ตรี	๒	๓๔	๖๗๔
๑๐	สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีฯ	มัธยมศึกษา	๕	๖๑	๓๒,๙๙๘
๑๑	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดนครสรีธรรมราช	ก่อนประถม– มัธยมตอนต้น	๓	๑๙	๓๑๕
๑๒	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	ก่อนประถม– มัธยมตอนปลาย	๑	๑๓	๓๕๗
รวมทั้งสิ้น			๑,๔๓๘	๑๖,๘๓๗	๓๗๔,๐๔๘

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๑

ด้านการศาสนา

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัด ๖๒๑ แห่ง (มหานิกาย ๕๓๙ แห่ง ธรรมยุต ๘๒ แห่ง) โบสถ์คริสต์ ๒๗ แห่ง มัสยิด ๑๒๒ แห่ง มหาวิทยาลัยสงฆ์ ๒ แห่ง โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ ๗ แห่ง ศูนย์อบรมศาสนาอิสลามและจริยธรรมประจำมัสยิด ๑๐๑ แห่ง

สัดส่วนของประชากรในการนับถือศาสนาต่าง ๆ

พุทธ ร้อยละ ๙๓.๓๒ อิสลาม ร้อยละ ๐๖.๔๐ คริสต์และอื่นๆ ร้อยละ ๐.๒๘

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ด้านพืชสมุนไพร

๑. ชนิดสมุนไพร จำนวนผู้ปลูก และ พื้นที่ปลูก

เกษตรกรในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันปลูกพืชสมุนไพร ทั้งในรูปแบบการผลิตแบบพืชแซม และแปลงเดี่ยว ปลูกเพื่อการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ในครัวเรือนและชุมชนขนาดเล็ก การปลูกในเชิงพาณิชย์ในรูปแบบแปลงขนาดใหญ่ ยังมีจำกัด ส่วนใหญ่เป็นการปลูกเพื่อส่งให้กับแม่ค้าในตลาดกลางพืชผล (หัวอิฐ) เช่น ขมิ้น การผลิตพืชสมุนไพรมีทั้งระบบที่ได้รับรองมาตรฐานการผลิต GAP กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และระบบการรับรองตนเอง หรือกลุ่มองค์กร

๑) การผลิตพืชสมุนไพรในพื้นที่อำเภอร่อนพิบูลย์

ชนิดพืช	จำนวนผู้ปลูก (ราย)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	แหล่งผลิต
ขมิ้นชัน	๑๐๕	๑๘๔.๕	ม.๒, ๓, ๗, ๘, ๙, ๑๐ ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์
กะวาน	๒๐๐	๑,๐๐๐	ม.๒, ๓ ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ ม.๑๒ ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์
จันทน์เทศ	๔๗	๑๖๘	ม.๒, ๓ ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์
รวมทั้งสิ้น	**๓๕๒**	**๑,๓๕๒.๕๐**	**๑ อำเภอ**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช

๒. พืชสมุนไพรที่ได้รับรองมาตรฐานการผลิต GAP จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี ๒๕๖๑

ลำดับ	ชนิดพืชสมุนไพรที่ได้รับรองมาตรฐาน GAP	ที่ตั้งแปลงปลูก (ตำบล/อำเภอ)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
๑	ขมิ้นชัน	ม.๒ ต.ถ้ำใหญ่ อ.ทุ่งสง	๑	๔
๒	ไพล	ม.๒ ต.ขุนทะเล อ.ลานสกา	๑	๑
๓	ข่า	ม.๗ ต.ท่าขึ้น อ.ท่าศาลา ม.๕ ต.กำแพงเซา อ.เมือง	๑ ๑	๐.๕ ๕
๔	ตะไคร้	ม.๖ ต.นาหลวงเสน อ.ทุ่งสง	๑	๒
๕	ผักเหลียง	ม.๘ ต.นาบอน อ.นาบอน ม.๘ ต.กำแพงเซา อ.เมือง ม.๖ ต.นาหลวงเสน อ.ทุ่งสง ม.๑ ต.ขุนทะเล อ.ลานสกา ม.๔ ต.พรหมโลก อ.พรหมคีรี	๑ ๑ ๑ ๑ ๑	๓.๕ ๑.๕ ๗ ๑ ๐.๕
๖	มะกรูด	ม.๑๑ ต.ท้ายสำเภา อ.พระพรหม	๑	๑
๗	พริกไทย	ม.๒ ต.บ้านเกาะ อ.พรหมคีรี	๑	๕.๕
		ม.๖ ต.นาหลวงเสน อ.ทุ่งสง	๑	๒
		ม.๓ ต.ดอนตะโก อ.ท่าศาลา	๑	๒
๘	เห็ดถั่งเช่า	ม.๙ ต.โพธิ์เสด็จ อ.เมือง	๑	๐.๒๕
๙	เห็ดหลินจือ	ม.๙ ต.ขนอม อ.ขนอม	๑	๐.๒๕
๑๐	เห็ดแครง	ม.๕ ต.นาไม้ไผ่ อ.ทุ่งสง	๑	๐.๒๕
รวม			**๑๗**	**๔๑.๗๕**

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช

๓. พืชสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี ๒๕๖๒

ลำดับ	ชนิดพืชสมุนไพรที่ได้รับรองมาตรฐานอินทรีย์	ที่ตั้งแปลงปลูก (ตำบล/อำเภอ)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
๑	ผักเหลียง	ม.๖ ต.พรหมโลก อ.พรหมคีรี	๑	๑๒
		ม.๘ ต.นบพิตำ อ.นบพิตำ	๑	๕
๒	มังคุด	ม.๗ ต.พรหมโลก อ.พรหมคีรี	๕	๕๐
		ม.๖ ต.พรหมโลก อ.พรหมคีรี	๑	๔
		ม.๕ ต.บ้านเกาะ อ.พรหมคีรี	๑	๖
		ม.๓ ต.สวนขัน อ.ช้างกลาง	๑	๔
		ม.๖ ต.สวนขัน อ.ช้างกลาง	๑	๓
รวม			**๑๑**	**๘๔**

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช

๔. การผลิตพืชสมุนไพรที่ได้รับการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม พีจีเอส (PGS) จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี ๒๕๖๑

ลำดับ	ชนิดพืชสมุนไพรที่ได้รับรอง พีจีเอส (PGS)	ที่ตั้งแปลงปลูก (อำเภอ)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
๑	ว่านสาวหลง	พิปูน	๑	๑
๒	ขมิ้น / ข่า / กะวาน	ทุ่งสง	๓	๓๗
๓	กะวาน / จันทน์เทศ / ขมิ้น / ฟ้าทะลายโจร	ร่อนพิบูลย์	๓	๑๙๕
๔	กฤษณา / ขมิ้น / กะวาน / ผักเหลียง	บางขัน	๒	๖๐
รวม			**๙**	**๒๙๓**

ที่มา : สมาคมอาหารธรรมชาติยั่งยืนนครศรีธรรมราช (กันยายน ๒๕๖๒)

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ด้านอุตสาหกรรม

ณ สิงหาคม 2561 จังหวัดนครศรีธรรมราช มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 1,951 โรง มีการจ้างงาน 24,392 คน เงินลงทุน 59,586.08 ล้านบาท โดยแยกออกเป็นโรงงานจำพวกที่ 1 จำนวน 637 โรง โรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 128 โรง โรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 1,186 โรง โดยมีอุตสาหกรรมที่สำคัญ ดังนี้

1. อุตสาหกรรมยางพาราและผลิตภัณฑ์ จำนวน 165 โรงงาน แยกเป็น

1.1 อุตสาหกรรมยางแผ่นรมควัน ปัจจุบันมีจำนวน 154 โรง กำลังการผลิตรวมประมาณ 470,000 ตัน/ปี แยกเป็นโรงงานขนาดกลางและใหญ่ จำนวน 25 โรงงาน ขนาดเล็ก 57 โรงงานและเป็นโรงงานชุมชน จำนวน 72 โรงงาน

1.2 อุตสาหกรรมน้ำยางข้น มีโรงงาน 5 โรง กำลังการผลิต 70,000 ตัน/ปี ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ มาเลเซีย และจีน

1.3 อุตสาหกรรมยางแท่ง มีโรงงาน 6 โรง กำลังการผลิต 278,200 ตัน/ปี ตลาดต่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา

2. อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา มีโรงงาน 91 โรง กำลังการผลิต 1,100,000 ลบ.ม./ปี ตลาดต่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ จีน

3. อุตสาหกรรมสกัดน้ำมันปาล์มดิบ มีจำนวน 8 โรง กำลังการผลิต 1,830 ตัน FFB/วัน

4. อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ เป็นโรงงานขนาดใหญ่ มีกำลังการผลิต 1,394,587 เมตริกตัน/ปี ผลิตและจำหน่ายปูนซีเมนต์ในพื้นที่ภาคใต้

5. อุตสาหกรรมผลิต ส่ง จำหน่ายพลังงานไฟฟ้า

- โรงไฟฟ้าขนอม มีกำลังการผลิต 824 เมกกะวัตต์
- ไฟฟ้าจาก Bio gas/Bio mass จำนวน 6 โรงงาน กำลังการผลิต 90.45 เมกกะวัตต์

6. โรงแยกก๊าซธรรมชาติ กำลังการผลิต SALES GAS 71,610 ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน LPG 166,980 ตัน/ปี และก๊าซโซลีนธรรมชาติ 30,927 ตัน/ปี

7. อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล มีโรงงานจำนวน 13 โรง ปัจจุบันได้หยุดการประกอบกิจการชั่วคราวหลายโรงงาน เนื่องจากปริมาณสัตว์น้ำทะเลในอ่าวไทยมีน้อย ประกอบกับมาตรการ IUU ทำให้เรือประมงหยุดกิจการ ทำให้ปริมาณสัตว์น้ำทะเลซึ่งเป็นวัตถุดิบมีน้อย

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ด้านสาธารณสุข

จังหวัดนครศรีธรรมราชมีการจัดบริการการแพทย์แผนไทยในหน่วยบริการสาธารณสุขของรัฐ ทั้งในโรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) มีจำนวนแพทย์แผนไทย ๑๑๔ คน ในหน่วยบริการสาธารณสุขของรัฐ ซึ่งหน่วยบริการระดับ รพศ. รพท. รพช. มีการจัดบริการการแพทย์แผนไทยร้อยละ ๑๐๐ ระดับรพ.สต. ผ่านมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทย (รพ.สส.พท.) ๗๗ หน่วยบริการจาก ๒๕๑ หน่วยบริการคิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖๘ โดยมีแพทย์แผนไทย ๔๐ หน่วยบริการ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๔ มีเฉพาะผู้ช่วยแพทย์แผนไทย ๓๗ หน่วยบริการ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๔ การจัดบริการผู้ป่วยในการแพทย์แผนไทย (IPD TTM) อยู่ระหว่างดำเนินการ ๓ แห่ง คือ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลท่าศาลา และโรงพยาบาลลานสกา

	รวมทั้งปีงบประมาณ				
	บริการผู้ป่วยนอก (ครั้ง)	บริการแพทย์แผนไทย(ครั้ง)	CUP (ร้อยละ)	รพ.(ร้อยละ)	รพ.สต.(ร้อยละ)
ช้างกลาง	๓๗,๒๗๙	๑๔,๖๕๕	๓๙.๓๑	๑๖.๘๘	๖๒.๓๕
เชียรใหญ่	๑๑๐,๘๗๒	๔๐,๑๖๓	๓๖.๒๒	๑๕.๒๖	๖๘.๖๖
พระพรหม	๘๗,๒๗๙	๒๘,๘๗๔	๓๓.๐๘	๑๙.๓๕	๗๙.๘๗
ลานสกา	๑๒๑,๕๘๒	๓๕,๔๔๘	๒๙.๑๖	๑๘.๕๙	๕๗.๔๘
ร่อนพิบูลย์	๑๕๒,๓๖๑	๔๓,๑๘๐	๒๘.๓๔	๙.๖๖	๗๔.๑๐
นบพิตำ	๖๐,๙๒๙	๑๖,๘๒๐	๒๗.๖๑	๑๔.๖๘	๔๔.๑๗
จุฬาภรณ์	๖๓,๕๖๓	๑๖,๓๒๙	๒๕.๖๙	๑๒.๘๒	๕๓.๔๘
ชะอวด	๒๐๘,๔๘๖	๕๐,๔๒๖	๒๔.๑๙	๑๕.๔๗	๓๕.๖๔
ฉวาง	๑๖๔,๗๒๒	๓๘,๙๕๔	๒๓.๖๕	๑๔.๗๓	๔๖.๑๖
ปากพนัง	๑๙๕,๓๙๗	๔๔,๕๔๒	๒๒.๘๐	๑๖.๔๕	๓๑.๓๒
เฉลิมพระเกียรติ	๕๑,๙๕๖	๑๑,๐๒๓	๒๑.๒๒	๑๒.๗๐	๓๑.๒๙
ขนอม	๗๘,๑๗๔	๑๕,๘๙๓	๒๐.๓๓	๑๗.๙๙	๓๓.๐๙
บางขัน	๙๔,๙๘๒	๑๙,๐๕๑	๒๐.๐๖	๑๐.๓๗	๓๕.๔๗
ถ้ำพรรณรา	๔๙,๑๒๖	๙,๗๓๘	๑๙.๘๒	๑๔.๘๗	๓๓.๘๐
นาบอน	๗๕,๒๗๙	๑๔,๗๘๑	๑๙.๖๓	๑๖.๘๔	๒๖.๑๕
พิปูน	๘๗,๗๑๙	๑๖,๕๔๖	๑๘.๘๖	๙.๘๔	๔๙.๗๓
ท่าศาลา	๓๓๑,๐๙๖	๖๑,๙๖๖	๑๘.๗๒	๑๕.๖๓	๓๐.๖๐
ทุ่งใหญ่	๑๕๙,๗๔๔	๒๘,๘๔๐	๑๘.๐๕	๑๑.๙๒	๓๔.๘๒
หัวไทร	๑๗๖,๘๖๕	๓๑,๙๐๓	๑๘.๐๔	๘.๗๙	๓๐.๑๘
พรหมคีรี	๖๗,๔๒๒	๑๐,๖๐๗	๑๕.๗๓	๑๓.๔๗	๒๓.๒๘

เมือง นครศรีธรรมราช	๔๖๔,๐๐๒	๖๓,๕๕๒	๑๓.๗๐	๙.๖๘	๒๖.๘๙
สิชล	๒๔๐,๘๗๒	๓๑,๒๘๙	๑๒.๙๙	๖.๘๗	๓๗.๒๓
ทุ่งสง	๔๒๐,๘๔๑	๔๓,๖๖๐	๑๐.๓๗	๖.๖๗	๑๗.๓๓
	๓,๕๐๐,๕๔๘	๖๘๘,๒๔๐	๑๙.๖๖		

	บริการผู้ป่วยนอก (ครั้ง)	บริการแพทย์แผนไทย(ครั้ง)	ผลงาน (ร้อยละ)	เป้าหมาย (ร้อยละ)
ภาพรวมจังหวัด	๓,๕๐๐,๕๔๘	๖๘๘,๒๔๐	๑๙.๖๖	๑๘.๕๐
รพศ./รพท.	๘๒๒,๕๑๑	๖๕,๙๒๖	๘.๐๒	๑๑.๐๐
รพช.	๑,๖๑๘,๐๕๒	๒๓๑,๔๖๙	๑๔.๓๑	๑๙.๐๐
รพ.สต.	๑,๐๕๙,๙๘๕	๓๙๐,๘๔๕	๓๖.๘๗	๓๖.๐๐

ที่มา : ข้อมูลจากคลังข้อมูลสุขภาพ HDC วันที่ประมวลผล ๑ ก.ย. ๖๒

ข้อมูลเครือข่ายหมอพื้นบ้าน จังหวัดนครศรีธรรมราชมีหมอพื้นบ้าน ๒๒๗ คน ประกอบด้วย

หมอยาสมุนไพร ๑๓๑ คน
หมอพิธีกรรม ๖๒ คน
หมอนวด ๒๕ คน
หมอตำแย ๖ คน
หมอกระดูก ๑ คน
หมองู ๒ คน

ที่มา : สำนักนายทะเบียนจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อมูล ณ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๒

หมอพื้นบ้านดีเด่นระดับจังหวัด

ปี พ.ศ.๒๕๖๒ นายเอื้อน ออดแก้ว หมอยาสมุนไพร อำเภอบางขัน
ปี พ.ศ.๒๕๖๑ นายณรงค์ สามพิมพ์ หมอยาสมุนไพร อำเภอลานสกา
ปี พ.ศ.๒๕๖๐ นายรัตน์ แก้วสังข์ หมอยาสมุนไพร/พิธีกรรม อำเภอท่าศาลา
ปี พ.ศ.๒๕๕๙ นายโอวาท ร่วมสนิท หมอยาสมุนไพร อำเภอท่าศาลา
ปี พ.ศ.๒๕๕๘ พระบุญช่วย ศรีวิชัย (เตชะธัมโม) หมองู อำเภอพระพรหม
ปี พ.ศ.๒๕๕๗ นายสมหมาย จิตอารีย์ หมอยาสมุนไพร อำเภอสิชล

ที่มา : สำนักนายทะเบียนจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อมูล ณ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๒

หน่วยบริการที่มีบริการด้านการแพทย์แผนไทยที่ได้รับรางวัลระดับภาค/ระดับประเทศ

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสี่แยกสวนป่า ได้รับรางวัลชนะเลิศพื้นที่ต้นแบบดีเด่นแห่งชาติด้านการแพทย์แผนไทยฯ ประเภท โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ระดับประเทศ ปี ๒๕๖๒
- โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ได้ชนะเลิศประกวดพื้นที่ต้นแบบดีเด่นแห่งชาติด้านการแพทย์แผนไทยฯ ประเภท โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป (รพศ./รพท.) ระดับภาคใต้ ปี ๒๕๖๒
- โรงพยาบาลท่าศาลา ธำรงศักยภาพพื้นที่ต้นแบบดีเด่นแห่งชาติด้านการแพทย์แผนไทยฯ ประเภท โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) ระดับประเทศ ๓ ปีต่อเนื่อง

นโยบาย Thai herb first นครศรีธรรมราช ส่งเสริมการใช้ยาสมุนไพรในหน่วยบริการ

- ทุกหน่วยบริการต้องมีและใช้ ยาสมุนไพร ๕ รายการหลัก คือ ขมิ้นชัน (แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ) ฟ้าทะลายโจร (บรรเทาอาการหวัด เจ็บคอในระยะแรก) เถาวัลย์เปรียง (แก้ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ) จันทน์ลีลา (ลดไข้) เหลืองปิดสมุทร (แก้อาการท้องเสีย ปวดมวนท้อง)
- มีป้ายประชาสัมพันธ์การใช้ยาสมุนไพร
- มีสวนสมุนไพรในหน่วยบริการ
- กรอบบัญชีรายการยาสมุนไพรจังหวัดนครศรีธรรมราช ๓๑ รายการ

นโยบายกระทรวงสาธารณสุข

- first line drug ขมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร

ข้อมูลด้านบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงาน ปี ๒๕๖๒

บุคลากร	รพศ.	รพท.		รพช.	สสจ./สสอ./ รพ.สต.	รวม	อัตราส่วน บุคลากร ๑ คน ต่อประชากร
		สิชล	ทุ่งสง				
แพทย์	๑๑๑	๓๙	๓๙	๒๐๕	๒	๓๙๖	๓,๙๓๓
ทันตแพทย์	๑๗	๙	๙	๙๑	๔	๑๓๐	๑๑,๙๘๐
เภสัชกร	๔๔	๑๕	๑๘	๑๑๕	๑๖	๒๐๘	๗,๔๘๘
พยาบาลวิชาชีพ	๗๘๑	๑๒๓	๑๙๓	๘๓๘	๒๙๓	๒,๒๒๘	๗๐๐

ที่มา : รายงานทรัพยากรสุขภาพ (HROPS) ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๒

สถานบริการสาธารณสุข สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

อำเภอ	โรงพยาบาล		รพ.สต.
	ระดับ	จำนวนเตียงจริง	(แห่ง)
๑. เมือง นครศรีธรรมราช	A (รพศ.) : มหาราชนครศรีฯ	๗๕๖	๒๕
	: ศูนย์อนามัยที่ ๑๑	๓๐	(สังกัด อปท. ๒)

๒. ทุ่งสง	M๑ (รพท.)	๒๘๐	๒๒
๓. สิชล	M๑ (รพท.)	๒๖๐	๑๓
๔. ท่าศาลา	M๒ (รพช.)	๒๗๐	๑๖
๕. ฉวาง	M๒ (รพร.)	๙๐	๑๑
๖. ปากพนัง	M๒ (รพช)	๙๐	๒๕
๗. ชะอวด	F๑ (รพช.)	๖๐	๑๖
๘. ทุ่งใหญ่	F๑ (รพช.)	๖๐	๑๑
๙. เชียรใหญ่	F๑ (รพช.)	๖๐	๑๓
๑๐. ร่อนพิบูลย์	F๑ (รพช.)	๖๘	๑๐
๑๑. ลานสกา	F๒ (รพช.)	๖๐	๘
๑๒. พิปูน	F๒ (รพช.)	๓๓	๗
๑๓. หัวไทร	F๒ (รพช.)	๖๐	๑๔
๑๔. ขนอม	F๒ (รพช.)	๖๗	๕
๑๕. นาบอน	F๒ (รพช.)	๓๐	๗
๑๖. พรหมคีรี	F๒ (รพช.)	๓๐	๗
๑๗. บางขัน	F๒ (รพช.)	๓๔	๖
๑๘. จุฬาภรณ์	F๒ (รพช.)	๓๖	๖
๑๙. ถ้ำพรรณรา	F๓ (รพช.)	๑๐	๕
๒๐. พระพรหม	F๓ (รพช.)	-	๖
๒๑. เฉลิมพระเกียรติ	F๓ (รพช.)	๑๐	๖
๒๒. นบพิตำ	F๓ (รพช.)	-	๗
๒๓. ช้างกลาง	F๓ (รพช.) พ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์	๑๐	๗
รวม	**๒๓**	**๒,๔๐๔**	**๒๕๓ (สังกัดอปท. ๒)**

หมายเหตุ : อ.เมือง โรงพยาบาลตำบล ๒ แห่ง สังกัดเทศบาลเมืองปากพูน

กระทรวงกลาโหม

โรงพยาบาลค่ายวชิราวุธ (อำเภอเมือง) ๙๕ เตียง ๑ แห่ง

โรงพยาบาลค่ายเทพสตรีศรีสุนทร (อำเภอทุ่งสง) ๓๐ เตียง	๑	แห่ง

สภากาชาดไทย

สถานีกาชาดสิรินธร (สถานีกาชาดที่ ๑๒ อำเภอทุ่งสง)	๑	แห่ง

กระทรวงมหาดไทย

โรงพยาบาลเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ๔๖ เตียง	๑	แห่ง
ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลนครศรีธรรมราช	๕	แห่ง
ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองทุ่งสง	๑	แห่ง
ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองปากพนัง	๑	แห่ง

กระทรวงศึกษาธิการ

โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	๑	แห่ง

สถานบริการสาธารณสุขเอกชน

สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

อำเภอ	ชื่อสถานบริการเอกชน	โรงพยาบาลเอกชน/สถานพยาบาล	
		จำนวน (แห่ง)	เตียง
เมือง	โรงพยาบาลนครินทร์	๑	๑๕๗
	โรงพยาบาลนครคริสเตียน	๑	๕๐
	โรงพยาบาลนครพัฒน์	๑	๕๙
ทุ่งสง	รวมแพทย์ทุ่งสง	๑	๒๕
	รวม	๔	**๒๙๑**

จำนวนสถานประกอบการด้านยา (ร้านขายยา) จำแนกตามประเภท

ประเภท	จำนวน (แห่ง)
- ใบอนุญาตขายยาแผนปัจจุบัน	๒๔๒
- ใบอนุญาตขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจุเสร็จที่มิใช่ยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ	๖๒
- ใบอนุญาตขายยาแผนโบราณ	๓๐
- ใบอนุญาตผลิตยาแผนโบราณ	๑๕
- ใบอนุญาตร้านขายยาเฉพาะยาบรรจุเสร็จสำหรับสัตว์	๑๑

รวม	**๓๖๐**

จำนวนสถานผลิตอาหาร จำแนกตามประเภท

ประเภท	จำนวน (แห่ง)
- สถานที่ผลิตอาหาร	๕๖๗
- สถานที่นำเข้าอาหาร	๗
- สถานที่ผลิตอาหารเข้าข่ายโรงงาน	๑๙๑
- สถานที่ผลิตอาหารที่ไม่เข้าข่ายโรงงาน	๓๗๖
- สถานที่ผลิตเครื่องสำอาง	๖๑
- นำเข้าเครื่องสำอาง	๓

สถิติสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (คลินิก) จังหวัดนครศรีธรรมราช

ลักษณะคลินิก	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
คลินิกเวชกรรม	๑๙๔	๔๐.๒๔
คลินิกทันตกรรม	๖๒	๑๒.๘๖
คลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์	๑๘๘	๓๒.๐๐
คลินิกเทคนิคการแพทย์	๑๑	๒.๒๘
คลินิกกายภาพบำบัด	๒	๐.๔๑
คลินิกการแพทย์แผนไทย	๒๑	๔.๓๕
คลินิกการประกอบโรคศิลปะ	๓	๐.๖๒
สหคลินิก	๑	๐.๒๐
รวมทั้งหมด	๔๘๒	

ที่มา : เอกสารประกอบการตรวจราชการและนิเทศงานกรณีปกติ ระดับกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒

สถานะสุขภาพ

สถิติชีพ

แสดงจำนวน และ อัตราสถิติชีพ ปี พ.ศ.๒๕๕๗ – ๒๕๖๑

สถิติชีพ	ปี ๒๕๕๗		ปี ๒๕๕๘		ปี ๒๕๕๙		ปี ๒๕๖๐		ปี ๒๕๖๑	
	จำนวน (คน)	อัตรา	จำนวน (คน)	อัตรา	จำนวน (คน)	อัตรา	จำนวน (คน)	อัตรา	จำนวน (คน)	อัตรา
อัตราการเกิด ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน	๑๗,๙๓๔	๑๑.๕๙	๑๗,๕๖๔	๑๑.๑๑	๑๕,๗๕๑	๑๐.๑๒	๑๕,๓๓๐	๙.๘๖	๑๔,๖๒๓	๙.๓๙
อัตราการตาย ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน	๙,๗๑๒	๖.๒๗	๙,๘๑๓	๖.๒๑	๑๐,๒๘๙	๖.๖๑	๑๐,๒๙๔	๖.๖๒	๙,๘๔๓	๖.๓๒
อัตราการเพิ่มตามธรรมชาติ ต่อประชากร ๑๐๐ คน	๘,๒๒๒	๐.๕๓	๗,๗๕๑	๐.๔๙	๕,๔๖๒	๐.๓๕	๕,๐๓๖	๐.๓๕	๔,๗๘๐	๐.๓๑
อัตราตายปริกำเนิด ต่อเด็กเกิดมีชีพและเกิดไร้ชีพ ๑,๐๐๐ คน	๑๐๗	๕.๘๒	๑๓๕	๗.๖๒	๘๑	๔.๘๗	๑๐๐	๖.๓๗	๗๐	๕.๗๑
อัตราทารกตาย ต่อเด็กเกิดมีชีพ ๑,๐๐๐ คน	๑๑๔	๖.๓๕	๗๗	๔.๓๘	๖๔	๔.๐๖	๗๖	๔.๙๕	๗๖	๕.๒๐
อัตรามารดาตาย ต่อเด็กเกิดมีชีพ ๑๐๐,๐๐๐ คน	๔	๒๑.๕๐	๑	๕.๖๗	๔	๒๔.๑๑	๔	๒๕.๕๙	๓	๑๙.๖๘

ที่มา : ข้อมูลการเกิด การตาย สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

ข้อมูล เด็กตายปริกำเนิดและมารดาตาย กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช

สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอกตามกลุ่มโรค ๑๐ อันดับแรก จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม(๒๙๘โรค)	๒๕๖๑	
		จำนวน	อัตรา/แสน
๑	๑๔๕ ความดันโลหิตสูงที่ไม่มีสาเหตุนำ	๔๘๔,๔๓๘	๓๑,๑๐๓.๙๒
๒	๑๐๔ เบาหวาน	๓๓๒,๐๗๘	๒๑,๓๒๑.๔๗
๓	๑๖๗ การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบนแบบเฉียบพลันอื่นๆ	๓๒๘,๗๗๒	๒๑,๑๐๙.๒๐
๔	๒๐๗ เนื้อเยื่อผิดปกติ	๒๒๙,๘๘๗	๑๔,๗๖๐.๑๗
๕	๑๘๑ ความผิดปกติอื่นๆ ของฟันและโครงสร้าง	๒๐๑,๒๓๐	๑๒,๙๒๐.๒๑
๖	๒๘๑ การบาดเจ็บระบุเฉพาะอื่นๆ , ไม่ระบุเฉพาะและหลายบริเวณในร่างกาย	๑๕๔,๔๕๓	๙,๙๑๖.๘๔
๗	๑๘๕ โรคอื่นๆ ของหลอดอาหาร กระเพาะและดูโอเดนัม	๑๑๑,๗๘๙	๗,๑๗๗.๕๕
๘	๑๖๕ คออักเสบเฉียบพลันและต่อมทอนซิลอักเสบเฉียบพลัน	๘๖,๙๓๑	๕,๕๘๑.๕๑
๙	๑๙๙ โรคอื่นๆ ของผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง	๘๕,๕๓๘	๕,๔๙๒.๐๗
๑๐	๑๘๐ ฟันผุ	๘๔,๘๒๐	๕,๔๔๕.๙๗

ที่มา : รายงานผู้ป่วยนอก(กลุ่ม ๒๙๘ โรค) จาก HDC

สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยในตามกลุ่มโรค ๑๐ อันดับแรก จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม(๒๙๘โรค)	๒๕๖๑	
		จำนวน	อัตรา/แสน
๑	๑๗๕ โรคหลอดลมอักเสบ ถุงลมโป่งพองและปอดชนิดอุดกั้นแบบเรื้อรังอื่น	๗,๐๐๗	๔๕๐.๓๔
๒	๑๖๙ ปอดบวม	๖,๘๘๖	๔๔๒.๕๖
๓	๒๓๙ การดูแลมารดาอื่น ๆ ที่มีปัญหาเกี่ยวกับทารกในครรภ์ และถุงน้ำคร่ำ และปัญหาที่อาจจะเกิดได้ในระยะคลอด	๖,๗๘๐	๔๓๕.๗๕
๔	๐๓๒ ไข้จากไวรัสที่นำโดยแมลงและไข้เลือดออกที่เกิดจากไวรัส	๕,๖๑๙	๓๖๑.๑๓
๕	๑๗๐ หลอดลมอักเสบเฉียบพลันและหลอดลมเล็กอักเสบเฉียบพลัน	๕,๓๘๗	๓๔๖.๒๒
๖	๒๔๒ ภาวะแทรกซ้อนอื่น ๆของการตั้งครรภ์ และการคลอด	๕,๓๐๐	๓๔๐.๖๓

๗	๑๓๓ ต้อกระจกและความผิดปกติของเลนส์อื่น ๆ	๕,๐๑๘	๓๒๒.๕๑
๘	๒๘๑ การบาดเจ็บระบุเฉพาะอื่น ๆ , ไม่ระบุเฉพาะและหลายบริเวณในร่างกาย	๔,๖๖๘	๓๐๐.๐๑
๙	๑๘๕ โรคอื่น ๆ ของหลอดอาหาร กระเพาะและดูโอเดนัม	๓,๒๕๐	๒๐๘.๘๘
๑๐	๑๕๑ หัวใจล้มเหลว	๓,๑๖๓	๒๐๓.๒๙

ที่มา : รายงานผู้ป่วยใน(กลุ่ม ๒๙๘ โรค) จาก HDC

แสดงจำนวน และอัตรา/ แสนประชากร สาเหตุการตาย ๑๐ อันดับแรก

จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑

สาเหตุการตาย	ปี ๒๕๕๘		ปี ๒๕๕๙		ปี ๒๕๖๐		ปี ๒๕๖๑	
	จำนวน (คน)	อัตรา	จำนวน (คน)	อัตรา	จำนวน (คน)	อัตรา	จำนวน (คน)	อัตรา
๑.เนื้องอก (มะเร็งทุกชนิด) Neoplasms (C๐๐ – D๔๘)	๑,๓๗๘	๘๗.๑๘	๑,๔๓๒	๙๐.๐๕	๑,๔๐๖	๙๐.๔๕	๑,๓๙๔	๘๙.๕๐
๒. โรคหลอดเลือดในสมอง Cerebrovascular diseases (I๖๐ – I๖๙)	๗๓๓	๔๖.๓๗	๗๘๙	๔๙.๖๒	๘๐๔	๕๑.๗๒	๖๖๙	๔๒.๙๕
๓. โรคหัวใจขาดเลือด Ischaemic heart diseases (I๒๐–I๒๕)	๖๐๖	๓๘.๓๔	๖๓๔	๓๙.๘๗	๖๓๙	๔๑.๑๑	๕๙๒	๓๘.๐๑
๔. ปอดบวม Pneumonia (J๑๒ – J๑๘)	๔๘๘	๓๐.๘๗	๖๕๑	๔๐.๙๔	๖๖๐	๔๒.๔๖	๕๐๑	๓๒.๑๗
๕. โลหิตเป็นพิษ Septicaemia (A๔๐ – A๔๑)	๕๐๑	๓๑.๗๐	๕๘๖	๓๖.๘๕	๕๒๖	๓๓.๘๔	๔๓๖	๒๗.๙๙
๖. โรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะ Diseases of genitourinary system (N๐๐ – N๙๙)	๓๔๔	๒๑.๗๖	๓๖๙	๒๓.๒๑	๓๓๗	๒๑.๖๘	๓๕๔	๒๒.๗๓
๗. อุบัติเหตุการขนส่ง Transport accidents (V๐๑ – V ๙๙)	๓๖๔	๒๓.๐๓	๒๓๔	๑๔.๗๒	๒๕๐	๑๖.๐๘	๓๐๐	๑๙.๒๖

๘. โรคของทางเดินหายใจส่วนล่างเรื้อรัง Chronic lower respiratory disease (J๔๐–J๔๗)	๒๗๒	๑๗.๒๑	๒๒๐	๑๓.๘๓	๑๘๕	๑๑.๙๐	๒๔๖	๑๕.๗๙
๙. โรคเบาหวาน Diabetes mellitus (E๑๐-E๑๔)	๒๔๗	๑๕.๖๓	๒๑๓	๑๓.๓๙	๒๑๓	๑๓.๗๐	๑๘๒	๑๑.๒๙
๑๐.ความดันโลหิตสูง Hypertensive diseases (I๑๐-I๑๕)	๒๓๗	๑๔.๙๙	๒๐๓	๑๒.๗๗	๑๗๘	๑๑.๔๕	๑๖๓	๑๐.๔๗

ที่มา : ข้อมูลการตายจากมรณบัตร สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ด้านยุทธศาสตร์และนโยบาย

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐
   => ด้านสร้างความสามารถในการแข่งขัน
   => ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๒. แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔
๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (ยุทธศาสตร์ที่ ๙ : การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ (ภาคใต้)
๔. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๒

บทวิเคราะห์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมผลิตผลสมุนไพรของจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาด และอนุรักษ์ คุ้มครอง ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

๑) จุดแข็ง (Strengths)

๑. ลักษณะภูมิประเทศ มีความอุดมสมบูรณ์ ของทรัพยากรธรรมชาติทั้งป่าเขา สภาพพื้นที่เอื้อต่อการผลิตทางการเกษตรกรรมโดยเฉพาะการผลิตด้านพืช

๒. พืชสมุนไพรในพื้นที่ภาคใต้มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับของตลาด

๓. มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ขับเคลื่อนงานด้านสมุนไพรและเตรียมการรองรับการแปรรูปที่ได้รับรองมาตรฐาน

๔. จังหวัดนครศรีธรรมราชมีภูมิปัญญาด้านสมุนไพรที่หลากหลาย สามารถสร้างผลิตภัณฑ์สมุนไพรสืบทอดภูมิปัญญา

๒) จุดอ่อน (Weeknesses)

๑. เกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ลักษณะการปลูกในรูปแบบการปลูกพืชแซม การปลูกในรูปแบบแปลงเฉพาะมีน้อยเพื่อการค้ายังมีน้อย ไม่มีการรวมกลุ่ม การรวมกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง การผลิตสมุนไพรและการกระจายผลผลิต จึงมีจำกัด

๒. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ สรรพคุณในชนิดพืชสมุนไพรที่ปลูก ไม่สามารถจำแนกได้ว่า พืชชนิดใดเป็นพืชสมุนไพร

๓. แปลงปลูกพืชสมุนไพรในจังหวัดส่วนใหญ่อยู่ในวงจำกัด ยังไม่เข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐาน GAP และมาตรฐานอินทรีย์ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๔. ไม่มีฐานข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลในทุกมิติในด้านพืชสมุนไพรของจังหวัด มีการดำเนินขับเคลื่อนในพื้นที่แต่ไม่มีการรวมศูนย์ข้อมูลที่กระจัดกระจาย

๕. ตลาดพืชสมุนไพรมีจำกัด เนื่องจาก กระบวนการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม ยังไม่มีมาตรฐานรองรับ

๓) โอกาส (Opportunities)

๑. นโยบายรัฐบาลสนับสนุนการขับเคลื่อนพืชสมุนไพร และการท่องเที่ยว เพื่อยกระดับสมุนไพรไทยให้เติบโต ทั้งในระดับประเทศและสู่สากล

๒. กระแสความนิยม การบริโภคสมุนไพรและความต้องการผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร มีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ

๓. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถนำมาใช้ในการต่อยอดส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพรและการจัดการฐานข้อมูลพืชสมุนไพร

๔) ภัยคุกคาม (Threats)

๑. ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจผลิตพืชของเกษตรกร

๒. ภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ภัยแล้ง การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้พืชผลทางการเกษตรได้รับผลกระทบ และขาดแคลน

๓. การเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายของการพัฒนาระดับประเทศ ทำให้ทิศทางการพัฒนาไม่ต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาอุตสาหกรรมและการตลาดสมุนไพรให้มีคุณภาพระดับสากล

๑) จุดแข็ง (Strengths)

๑. มีพืชพรรณสมุนไพรที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ

๒. มีองค์ความรู้ทางด้านสมุนไพร ภูมิปัญญาท้องถิ่น จากปราชญ์ชาวบ้านและหมอพื้นบ้าน

๓. ผู้ปลูกสมุนไพรมีจำนวนมาก

๔. มีผลิตภัณฑ์ ที่หลากหลาย ทั้งด้าน อาหารแปรรูป เครื่องสำอาง ยาและอาหารเสริม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพร

๕. มีแห่ลงซื้อขายสมุนไพร มีหน่วยงานสนับสนุนหลายหน่วยงาน

๒) จุดอ่อน (Weeknesses)

๑. ขาดการจัดการฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม

๒. ผู้ประกอบการเข้าไม่ถึงแหล่งเงินทุน

๓. ผลิตภัณฑ์สมุนไพรส่วนใหญ่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพมาตรฐาน

๔. ขาดการบูรณาการองค์ความรู้จากงานวิจัยสมุนไพรสู่การพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการ

๕. สถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานในพื้นที่ไม่เพียงพอ

๖. ผู้ประกอบการยังขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการสมุนไพรอย่างเป็นระบบ

๗. ที่ผ่านมาจังหวัดยังไม่มีการส่งเสริมด้านสมุนไพรอย่างเป็นรูปธรรม

๓) โอกาส (Opportunities)

๑. รัฐบาลมีนโยบายให้การสนับสนุนเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและตลาดสมุนไพร

๒. สมุนไพรอยู่ในกระแสความต้องการของตลาดโลกมากขึ้น

๓. มีการใช้สมุนไพรหนุนเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน

๔. สังคมปัจจุบันเป็นสังคมผู้สูงอายุ ทำให้เป็นโอกาสตลาดของผลิตภัณฑ์สมุนไพร

๕. การเปิดการค้าเสรี AEC และตลาดอื่นๆที่มีกรอบข้อตกลง

๖. สื่อและเทคโนโลยีมีความหลากหลาย ส่งผลให้ผู้ผลิตแลผู้บริโภคเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๗. มีสถาบันการศึกษา/หน่วยงานที่มีศักยภาพ และให้ความสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร

๘. ปลดล็อคพรบ. รง.๔

๔) ภัยคุกคาม (Threats)

๑. ราคาวัตถุดิบผันผวนไม่สามารถควบคุมได้

๒. ค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น แต่ราคาขายไม่สามารถขยับขึ้นได้

๓. จังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ห่างศูนย์กลาง ทำให้ต้นทุนด้านโลจิสติกส์สูงกว่าที่อื่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยเพื่อการรักษาโรค และสร้างเสริมสุขภาพ

๑) จุดแข็ง (Strengths)

๑. มีหมอพื้นบ้าน และมีทะเบียนหมอพื้นบ้าน จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒. มีหน่วยบริการด้านการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลภาครัฐในจังหวัดทั้ง ๒๓ แห่ง มีการให้บริการยาสมุนไพรในรพ.สต.ทุกแห่ง

๓. มีแพทย์แผนไทย และสหวิชาชีพให้บริการสร้างเสริมสุขภาพป้องกันโรค

๔. มีงบประมาณสนับสนุนยาสมุนไพรให้มีและใช้ในจังหวัด

๕. มีพื้นที่ต้นแบบดีเด่นด้านการแพทย์แผนไทย ระดับประเทศ (รพ.ท่าศาลา, รพ.สต.บ้านสี่แยกสวนป่า)

๖. มีศูนย์ฝึกการอบรมด้านการนวดไทย และมีแหล่งฝึกวิชาชีพทางการแพทย์แผนไทย

๒) จุดอ่อน (Weeknesses)

๑. ขาดการนำข้อมูลการใช้ภูมิปัญญาที่รวบรวม วิเคราะห์ ไปเผยแพร่และใช้ประโยชน์

๒. หน่วยบริการแต่ละหน่วยมีจำนวนรายการยาไม่เป็นไปตามกรอบบัญชียาสมุนไพรของจังหวัด

๓. บุคลากรแพทย์แผนไทยขาดการแสดงศักยภาพตามองค์ความรู้ทางการแพทย์แผนไทย เช่น การจ่ายยาปรุงเฉพาะราย ผลงานวิชาการทางการแพทย์แผนไทย เป็นต้น

๔. บุคลากรแพทย์แผนไทยให้บริการเวชกรรมไทย เภสัชกรรมไทย นวดไทย และผดุงครรภ์ไทยไม่ครอบคลุมทุกโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (มีแพทย์แผนไทย ๓๘ รพ.สต. จาก ๒๕๑ รพ.สต.)

๕. การประชาสัมพันธ์หน่วยบริการที่ให้บริการทางการแพทย์แผนไทย การให้ความรู้การใช้ยาสมุนไพรทดแทนยาแผนปัจจุบัน การใช้สมุนไพรในการดูแลสุขภาพ และเครือข่ายหมอพื้นบ้านจังหวัดนครศรีธรรมราช

๓) โอกาส (Opportunities)

๑. มีนโยบายจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดหายาสมุนไพร สำหรับใช้ในจังหวัด

๒. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้สมุนไพรในการดูแลสุขภาพ

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวิสัยทัศน์คือ “นครแห่งอารย-ธรรม น่าอยู่น่าเที่ยว การเกษตรและอุตสาหกรรมยั่งยืน” ซึ่งสอดคล้องกับการส่งเสริม อนุรักษ์ คุ้มครองภูมิปัญญา การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การปลูกพืชสมุนไพร และพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรในระดับอุตสาหกรรมต่อไป

๔) ภัยคุกคาม (Threats)

๑. ภัยธรรมชาติทั้งอุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย ทุกขภิกขภัย (ภัยแล้ง) ธรณีพิบัติภัย คลื่นพายุซัดฝั่ง

๒. กระแสบริโภคนิยมทางสื่อออนไลน์ เช่น การใช้สมุนไพรในทางที่ผิด การผสมสารเคมีอันตรายในยาสมุนไพร โฆษณาชวนเชื่อรักษาหายทุกโรค เป็นต้น

๓. วัตถุดิบสมุนไพรจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันโดยขายตัดราคา

ส่วนที่ ๓

เป้าหมายโดยรวมและยุทธศาสตร์

แผนแม่บทด้านการอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๖๓ – ๒๕๖๗

วิสัยทัศน์

สมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยเพื่อความมั่นคงทางสุขภาพ และความยั่งยืนของเศรษฐกิจ

(Thai herbs and Thai Traditional Wisdoms for Health and Sustainable Economy)

พันธกิจ

๑. สนับสนุนให้เกิดการผลิตสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร

๒. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสมุนไพรไทยในตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๓. อนุรักษ์ และคุ้มครองสมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

๔. ส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจด้านสมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพอย่างถูกต้องเหมาะสม

เป้าหมาย

๑. จังหวัดนครศรีธรรมราชจะเป็นจังหวัดที่มีการบริหารจัดการสมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยอย่างเป็นระบบ ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๗

๒. มูลค่าของวัตถุดิบสมุนไพร ผลิตภัณฑ์สมุนไพร และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภายในจังหวัดเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑ เท่าตัว ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	มาตรการ	ผลลัพธ์ระยะสั้น
<u>ยุทธศาสตร์ที่ ๑</u> ส่งเสริมผลิตผลสมุนไพรของจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดและอนุรักษ์ คุ้มครอง ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย	๑. ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร และการแปรรูปอย่างมีคุณภาพ ๒. ปริมาณวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพมีเพียงพอต่อความต้องการ ๓. อนุรักษ์สมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยให้คงไว้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน	๑. มีฐานข้อมูลสมุนไพรของจังหวัดนครศรีธรรมราช ๑ ฐานข้อมูล ๒. มีฐานข้อมูลภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ๑ ฐานข้อมูล ๓. มีพืชสมุนไพรที่ได้รับรองมาตรฐาน GAP/GACP/เกษตรอินทรีย์ Organics Thailand หรือมาตรฐานอื่นอย่างน้อย ๕ ชนิด ๔. มีการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพรและเทคโนโลยีเพื่อผลิตวัตถุดิบอย่างน้อย ๑ เรื่องต่อปี ๕. กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูก และ/หรือการผลิตผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน อย่างน้อย ๕ แห่ง ๖. มีห้องปฏิบัติการที่ได้รับรอง ISO ๑๗๐๒๕ ให้บริการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบอย่างน้อย ๑ แห่ง	๑. พื้นที่ปลูกสมุนไพรที่ได้รับรองมาตรฐาน มีจำนวนอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ปลูกสมุนไพรทั้งหมด ๒. ผู้ประกอบการ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน มีการผลิตผลิตภัณฑ์และหรือสารสกัดสมุนไพรอย่างง่ายในระดับชุมชนอย่างน้อย ๕ แห่ง	๑. การอนุรักษ์สมุนไพรอย่างยั่งยืน ๑.๑ จัดทำฐานข้อมูลสมุนไพร ๑.๒ จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ๑.๓ สร้างเครือข่ายการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากสมุนไพร ๒. การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ๒.๑ ส่งเสริมการปลูกและแปรรูปสมุนไพรอย่างมีคุณภาพ ๒.๒ จัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร (พรุ เขา ป่า นา เล) ๒.๓ สร้าง/พัฒนาห้องปฏิบัติการให้มีมาตรฐาน ISO ๑๗๐๒๕ สำหรับบริการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบ ๓. การวิจัยและพัฒนา ๓.๑ วิจัยการปลูกพืชสมุนไพรแบบเกษตรอินทรีย์ (ปลอดภัยต่อสุขภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างเศรษฐกิจที่ดี มีความยั่งยืน) ๓.๒ วิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพรและเทคโนโลยีเพื่อผลิตวัตถุดิบ	๑. มีฐานข้อมูลสมุนไพรของจังหวัดนครศรีธรรมราช ๒. มีฐานข้อมูลภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ๓. มีเครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพร ๔. พืชสมุนไพรได้รับการรับรองมาตรฐาน ๕. สำรวจวิเคราะห์ความเหมาะสมของดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	มาตรการ	ผลลัพธ์ระยะสั้น
<u>ยุทธศาสตร์ที่ ๒</u> พัฒนาอุตสาหกรรมการตลาดสมุนไพรให้มีคุณภาพระดับสากล	ผลิตภัณฑ์สมุนไพรได้มาตรฐาน มีคุณภาพ สามารถแข่งขันทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ	๑. ผลิตภัณฑ์สมุนไพรได้ผ่านการรับรองมาตรฐาน คุณภาพเพิ่มขึ้น ๒. สถานประกอบการได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ๓. ช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น	๑. ผลิตภัณฑ์สมุนไพรได้ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพ เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนที่ยื่นขอ/ปี ๒. สถานประกอบการได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนที่ยื่นขอ/ปี ๓. มูลค่าการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ได้รับการพัฒนา เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๕	๑. มาตรการพัฒนาอุตสาหกรรมสมุนไพรไทย ๑.๑ พัฒนาศักยภาพสถานประกอบการ ๑.๑.๑ พัฒนาสมุนไพรนครศรีธรรมราชเป็นระบบครบวงจร ๑.๒ พัฒนาศักยภาพบุคลากร/ผู้เกี่ยวข้อง ๑.๒.๑ พัฒนาขมิ้นสู่มูลค่าเชิงพาณิชย์ ๒. มาตรการวิจัยและพัฒนาสมุนไพรไทย ๒.๑ ส่งเสริมการจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตรและสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) งานวิจัยสมุนไพร ๒.๑.๑พัฒนาสมุนไพรท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ๒.๒ การนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ๒.๒.๑.สร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับห่วงโซ่คุณค่าผลิตภัณฑ์ “ประ” สู่อาหารสุขภาพ ๓. มาตรการพัฒนาการตลาดสมุนไพร ๓.๑ เพิ่มช่องทางสื่อสารประชาสัมพันธ์และช่องทางการตลาดผลิภัณฑ์สมุนไพร ๓.๑.๑ เปิดโลกสมุนไพรนครศรีธรรมราช	๑. มีฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพสมุนไพร ๒. มีผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพจากกระวานจันทน์เทศ ๓. มีกระบวนการสกัดขมิ้นและการแปรรูปสารสกัดจากขมิ้นชันและขมิ้นผงที่ได้รับการพัฒนา ๔. มีกลุ่มเครือข่าย Contract framing ร่วมกับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ ที่เป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้หรือ GAP ๕. มีการวางแผนการตลาดและขยายตลาดไปยังกลุ่มประเทศอาเซียน Global market

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	มาตรการ	ผลลัพธ์ระยะสั้น
<u>ยุทธศาสตร์ที่ ๓</u> ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยเพื่อการรักษาโรคและสร้างเสริมสุขภาพ	๑. เพิ่มการใช้สมุนไพรในระบบสุขภาพ ในการป้องกันรักษาโรค ฟื้นฟูและเสริมสร้างสุขภาพ ๒. ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และสมุนไพรไทยให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบสุขภาพของจังหวัดในระยะยาว	๑. จำนวนรายการยาสมุนไพรในกรอบบัญชีรายการยาสมุนไพรจังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างน้อย ๔๐ รายการ ๒. ปรับปรุงระบบการขึ้นทะเบียนยาและผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตาม พ.ร.บ.ยา, พ.ร.บ.ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ให้มีความคล่องตัว รวดเร็ว ๓. ร้อยละของผู้ป่วยนอกที่ได้รับบริการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างน้อย ร้อยละ ๒๐	๑. มีการสั่งใช้ยาสมุนไพรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖ ของรายการยาที่สั่งใช้ทั้งหมด ๒. มีกรอบบัญชีรายการยาสมุนไพรจังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่น้อยกว่า ๔๐ รายการ ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๗	๑.การพัฒนาโครงสร้าง ส่งเสริมการจัดบริการและการใช้สมุนไพรในสถานบริการสาธารณสุข ๑.๑ ยกระดับคุณภาพหน่วยบริการให้เป็นไปตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน (รพ.สส.พท.) ๑.๒ กำหนดเวชปฏิบัติในการรักษาโรคทางการแพทย์แผนไทย (CPG) ๑.๓ สร้างการรับรู้เพื่อให้เกิดการยอมรับโดยการสื่อสารด้านคุณภาพบริการ ผลงานวิจัย แก่ประชาชน ๑.๔ นำภูมิปัญญาแพทย์พื้นบ้านมาต่อยอดเพื่อใช้ในสถานบริการ ๑.๕ เพิ่มอัตรากำลังบุคลากร ๒. การวิจัย เสริมสร้างองค์ความรู้มาตรฐานคุณภาพ ความเสี่ยง ๒.๑ รวบรวม วิจัย ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยในด้านต่างๆ ๒.๒ วิจัยทางคลินิกของตำรับยาสมุนไพรของหมอพื้นบ้าน ๒.๓ วิจัยคุณประโยชน์ของสมุนไพรในอาหารเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ๓. พัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ๓.๑ อบรมครู ก. เกี่ยวกับสมุนไพร ภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย	๑. มีการสั่งใช้ยาสมุนไพรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖ ของรายการยาที่สั่งใช้ทั้งหมด ๒. มีคลินิกการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกแบบครบวงจรในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ (โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน) ร้อยละ ๑๐๐ ๓. มีมาตรฐานแนวทางเวชปฏิบัติในการรักษาโรคทางแพทย์แผนไทย (CPG) ของจังหวัด อย่างน้อย ๑ โรค ๔. มีงานวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย อย่างน้อย ๑ เรื่อง ๕. มีการทบทวนปรับปรุงกรอบบัญชีรายการยาสมุนไพรจังหวัดนครศรีธรรมราช ๖. มีชุมชนต้นแบบในการสร้างเสริมสุขภาพด้วยสมุนไพร อย่างน้อย อำเภอละ ๑ ชุมชน ๗. มีฐานข้อมูล และมีการพัฒนาศักยภาพหมอพื้นบ้านจังหวัดนครศรีธรรมราช

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	มาตรการ	ผลลัพธ์ระยะสั้น
				๓.๒ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ๓.๓ มีแหล่งเรียนรู้สมุนไพรในสถานบริการสาธารณสุข ชุมชน วัด สถานศึกษาทุกระดับ ๓.๔ พัฒนาศักยภาพหมอพื้นบ้านในการดูแลสุขภาพทั้ง ๔ มิติ ๔. การจัดการและการเข้าถึงยาจากสมุนไพร ๔.๑ อบรมครู ก. เกี่ยวกับภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยให้กับบุคลากรสาธารณสุขทุกสาขารวมถึง อสม. สาขาการแพทย์แผนไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ ๔.๒ พัฒนาศักยภาพผู้สั่งการรักษาในการสั่งใช้ยาสมุนไพรในสถานบริการทุกระดับ ๔.๓ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยระหว่างบุคลากรสาธารณสุข หมอพื้นบ้าน ปราชญ์ชุมชน และคนในชุมชน ๔.๔ เพิ่มช่องทางการเข้าถึงยาสมุนไพรในชุมชน ผ่านห้องพยาบาลของโรงเรียน ศสมช. ๔.๕ พัฒนาระบบสุขภาพต้นทุนต่ำ ด้วยการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และสมุนไพร	

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	มาตรการ	ผลลัพธ์ระยะสั้น
				๕. การใช้สมุนไพรในการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในชุมชนและบทบาทหมอพื้นบ้าน ๕.๑ มีการจัดระบบดูแลกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เช่น ผู้ป่วยระยะกลาง (IMC) การดูแลสุขภาพตามกลุ่มวัย ๕.๒ สำรวจและรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ส่งเสริมการใช้สมุนไพรในชุมชน ๕.๓ สนับสนุน และพัฒนาเครือข่ายชมรมหมอพื้นบ้าน/อสม./แพทย์แผนไทยในชุมชนให้เข้มแข็ง ๕.๔ ประสานงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาระบบสุขภาพประชาชน ๕.๕ ส่งเสริมการใช้สมุนไพรในกระบวนการดูแลสุขภาพสัตว์ ๖. การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ที่ถูกต้อง ความเข้าใจ และความเชื่อมั่น ๖.๑ สร้างภาพลักษณ์ “หมอพื้นบ้าน” “แพทย์แผนไทย” “การผดุงครรภ์ไทย” “การนวดไทย”และ “การรักษาด้วยสมุนไพรไทย” ในจังหวัด ๖.๒ จัดรณรงค์ระดับจังหวัดเพื่อสื่อสารความรู้ และวิธีการใช้สมุนไพร ๖.๓ เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย	

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	มาตรการ	ผลลัพธ์ระยะสั้น
<u>ยุทธศาสตร์ที่ ๔</u> มีระบบและกลไกในการบริหารจัดการ ขับเคลื่อนสมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยอย่างยั่งยืน	จังหวัดนครศรีธรรมราชมีระบบและกลไกในการนำสมุนไพรและภูมิปัญญาไปใช้ประโยชน์ โดยที่ยังคงอนุรักษ์และคุ้มครองสมุนไพรและภูมิปัญญา	๑. มีดำเนินงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมสมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ๒. งบประมาณสนับสนุนการวิจัยภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรอย่างน้อย ๑๐ ล้านบาท ในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ๓. จังหวัดนครศรีธรรมราชมีการส่งเสริมและสนับสนุนการนำสมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยเข้าสู่ระบบสุขภาวะไทยและระบบเศรษฐกิจแบบครบวงจรในระดับอำเภอ โดยขับเคลื่อนผ่าน การพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ(พชอ.)	๑. มีการประชุมติดตามและสรุปผลการดำเนินงานในรูปคณะอนุกรรมการ/คณะทำงานด้านการอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง ๒. มีแผนงานโครงการและงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๓. มีฐานข้อมูลกลางด้านภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร	๑. การพัฒนาโครงสร้างการบริหาร ๑.๑ ให้มีคณะอนุกรรมการ/คณะทำงานด้านอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ๑.๒ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรประจำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ๑.๓ มีการจัดมหกรรมนำเสนอผลงานด้านอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยร่วมกันทุกยุทธศาสตร์ ๒. การพัฒนาการใช้กฎหมายด้านภูมิปัญญาฯและสมุนไพร ๒.๑ อบรมพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับ พรบ.คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาฯ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๓. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย สมุนไพร ระบบการประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันด้านสมุนไพร ๓.๑ กำหนดข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำฐานข้อมูลสมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ตามความต้องการของหน่วยงาน ๓.๒ การเชื่อมโยงข้อมูลสมุนไพร	๑. แต่งตั้งคณะอนุกรรม/คณะทำงานด้านการอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ๒. แต่งตั้งคณะกรรมการหมอพื้นบ้านจังหวัดนครศรีธรรมราช ๓. มีช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารและจุดบริการรองรับการขออนุญาตผลิตภัณฑ์สมุนไพร อย่างน้อย ๑ ช่องทาง ๔. มีการกำหนด ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรที่จะส่งเสริมเป็นภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเด่นของจังหวัด อย่างน้อย ๒ รายการ ๕. มีแผนงานโครงการเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณสำหรับการดำเนินงานและการวิจัย

				และภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและถูกต้อง	
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	มาตรการ	ผลลัพธ์ระยะสั้น
				๔. การเสริมสร้างกลไกการบริหารงานวิจัย และพัฒนาสมุนไพร ๔.๑ กำหนดแผนงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาสมุนไพร ๔.๒ ขอสนับสนุนงบประมาณการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยจากแหล่งทุนต่างๆ ๔.๓ ส่งเสริมการนำงานวิจัยด้านสมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยไปใช้ประโยชน์ ๕. การส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และการพัฒนาสมุนไพร ๕.๑ คัดเลือก กำหนด ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และสมุนไพรที่จะส่งเสริมเป็นภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเด่นของจังหวัด ๕.๒ กำหนดมาตรการในการสนับสนุนการนำภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไปใช้ในหน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับ ๕.๓ ส่งเสริมช่องทางการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทั้งในหน่วยงานภาครัฐ	

ภาคผนวก

3954 / 29 ตค.62

รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขรับที่ 4615
วันที่ 28 ต.ค. 2562

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช โทร. ๐ ๗๕๓๔ ๓๔๐๙ ต่อ ๑๒๙

ที่ นศ ๐๐๓๒.๐๑๓/๕๕๑๕ **วันที่** ๒๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๒

เรื่อง ลงนามในแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

๑. เรื่องเดิม

ตามคำสั่งจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ ๒๑๓๐/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด ซึ่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้จัดประชุมคณะทำงานดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ และขอความร่วมมือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบ (ร่าง) แผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๗ ที่ได้จากการประชุมดังกล่าว จัดทำข้อมูลทั่วไป บทวิเคราะห์แต่ละยุทธศาสตร์ และส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช ภายในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น

๒. ข้อเท็จจริง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดำเนินการรวบรวม และจัดทำแผนแม่บทฯเรียบร้อยแล้ว

๓. ข้อพิจารณา

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยคณะทำงานแผนแม่บทฯ จัดทำแผนแม่บทฯดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ดังเอกสารที่เสนอมาพร้อมนี้

๔. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดลงนามในแผนแม่บทฯที่เสนอมาพร้อมนี้

(นายจรัสพงษ์ สุขกรี)
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช

เห็นชอบ/ลงนามแล้ว

(นายศิริพัฒ พัฒกุล)
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
29 ต.ค. 2562

(นายถาวรวัฒน์ คงแก้ว)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
๒๘ ต.ค. ๒๕๖๒

ค่านิยมองค์กร “ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ มีน้ำใจบริการ”

คำสั่งจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ ๒๗๓๐ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด

ตามที่ คณะอนุกรรมการอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยระดับจังหวัด ได้ประชุมเพื่อขับเคลื่อนงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ ในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุม ชั้น ๓ (ตึกอาคาร ๓ ชั้น) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช คณะอนุกรรมการอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยระดับจังหวัด ได้มีมติตั้งคณะทำงาน เพื่อจัดทำแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจบทบาทหน้าที่ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของพื้นที่ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะกรรมการที่ปรึกษาจัดทำแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด

๑.๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๒ อธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

๑.๓ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

๑.๔ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ไสใหญ่

๒. คณะทำงานจัดทำแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด

๒.๑ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช (ที่ได้รับมอบหมาย)		ประธานคณะทำงาน
๒.๒ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช		รองประธานคณะทำงาน
๒.๓ ประชาสัมพันธ์จังหวัดนครศรีธรรมราช		คณะทำงาน
๒.๔ วัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช		คณะทำงาน
๒.๕ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช		คณะทำงาน
๒.๖ ศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช		คณะทำงาน
๒.๗ พัฒนาการจังหวัดนครศรีธรรมราช		คณะทำงาน
๒.๘ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช		คณะทำงาน
๒.๙ พาณิชย์จังหวัดนครศรีธรรมราช		คณะทำงาน
๒.๑๐ อุตสาหกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช		คณะทำงาน
๒.๑๑ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครศรีธรรมราช		คณะทำงาน
๒.๑๒ คณบดีสำนักวิชาเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์		คณะทำงาน
๒.๑๓ นายพงศ์ธร บรรณโศภิษฐ์	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๕	คณะทำงาน
๒.๑๔ นางสุรีภรณ์ สุทธิ์พันธ์	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒.๑๕ นางพรพฤตยพรรณจ์ ศิริโชติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒.๑๖ หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒.๑๗ ดร.วจินี จงจิตร	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒.๑๘ นางนันทนัช		

๒.๑๘ นางนันทนัช ขุนทวี	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒.๑๙ นางสาวอาภรณ์ ลักษณะวิมล	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒.๒๐ นางสาวปรียาพร หมวดช่วย	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒.๒๑ นางสาวณัฏฐิกา วิรัตินันท์	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒.๒๒ นายวชิรวิชญ์ ธนาวุฒิ	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒.๒๓ นายชัยวัฒน์ ศรีแก้ว	ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านอักษรโบราณ	คณะทำงาน
๒.๒๔ นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน)	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงานและเลขานุการ
๒.๒๕ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๒๖ หัวหน้ากลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

ให้คณะทำงานจัดทำแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดยุทธศาสตร์ และมาตรการในการคุ้มครอง ส่งเสริม และพัฒนาการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยในพื้นที่รับผิดชอบ

๒. ประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานในการคุ้มครอง ส่งเสริม และพัฒนาการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยในพื้นที่รับผิดชอบ

๓. ติดตาม ประเมินผลตามยุทธศาสตร์ และมาตรการในการคุ้มครอง ส่งเสริม และพัฒนาการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยในพื้นที่รับผิดชอบ

๔. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

๕. อื่นๆตามที่เห็นสมควร

ทั้งนี้ ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้การดำเนินการลุล่วงไปด้วยดี และบรรลุวัตถุประสงค์ทุกประการ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายจำเริญ ทิพญพงศ์ธาดา)
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช โทร. ๐๗๕ - ๓๔๓๔๐๙ ต่อ ๑๒๙

ที่ นศ ๐๐๓๒.๐๑๓/๔๕๐๙ **วันที่** ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานผลการประชุมคณะทำงานแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาฯ จังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขที่รับ 106
วันที่ - ๒ ก.ย. ๒๕๖๒
เวลา ..... น.

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.เรื่องเดิม

ตามที่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้ดำเนินการจัดประชุมคณะทำงานแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เพื่อขับเคลื่อนงานด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดประชุมเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ชั้น ๔ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ผ่านมา นั้น

๒.ข้อเท็จจริง

บัดนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดำเนินการจัดการประชุมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งมีหน่วยงานหลายภาคส่วนให้ความร่วมมือเข้าร่วมการประชุม และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช ในฐานะอนุกรรมการและเลขานุการ ได้จัดทำรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์ คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช ประธานคณะอนุกรรมการอนุรักษ์ คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช รายละเอียดตามที่แนบมาพร้อมนี้

๓.ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายสุทธิพจน์ ชยณัฐพงศ์)
นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน) รักษาราชการแทน
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช

(นายวิรัตน์ รักษ์พันธ์)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
- ๒ ก.ย. ๒๕๖๒

ด่วนที่สุด

ที่ นศ ๐๐๓๒.๐๑๓/ว.๑๗๓๔

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๕ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง ส่งรายงานการประชุมคณะทำงานแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

เรียน (ตามบัญชีแนบท้าย)

อ้างถึง หนังสือที่ นศ ๐๐๓๒.๐๑๓/ว.๔๑๑๓ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานการประชุมฯ จำนวน ๑ ชุด
๒. ผู้รับผิดชอบหลัก จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กำหนดจัดการประชุมคณะทำงานแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ /๒๕๖๒วันอังคาร ที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุม ชั้น ๔ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช และเชิญคณะทำงานฯ เข้าร่วมประชุม นั้น

ในการนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช ขอนำส่งสรุปรายงานการประชุมและเอกสารแผนแม่บทด้านการอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย (ฉบับร่าง) สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ทั้งนี้ ขอความร่วมมือคณะทำงานดำเนินการ ดังนี้

๑. ตรวจสอบแผนแม่บท(ฉบับร่าง) หากมีการปรับปรุง แก้ไข ขอให้ส่งไฟล์เอกสารที่ได้ปรับปรุงแก้ไข ไปยังผู้รับผิดชอบหลักแต่ละยุทธศาสตร์ สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. ขอให้ผู้รับผิดชอบหลักของแต่ละยุทธศาสตร์ประสานคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำข้อมูลทั่วไปและ SWOT ของยุทธศาสตร์ รวบรวมเป็นไฟล์เอกสาร ส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช ภายในวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ.๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรัสพงษ์ สุชกรี)
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช
กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
โทรศัพท์ ๐๙๓-๕๘๒-๔๕๑๖, ๐๘๙-๕๐๘-๓๕๘๒

รายงานการประชุม
คณะทำงานแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๒ /๒๕๖๒
วันอังคาร ที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒
ณ ห้องประชุม ชั้น ๔ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้เข้าประชุม

๑. นายวิรัตน์ รักษ์พันธ์	รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
๒. ผศ.ศุภมาตร อิสสระพันธุ์	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช หรือผู้แทน
๓. ผศ.สุธรรม ชุมพร้อมญาติ	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ฯ หรือผู้แทน
๔. นางชฎาพร เกลี้ยงจันทร์	หัวหน้าสาขาการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ฯ
๕. นายสุทธิพจน์ ชยณัฐพงศ์	นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน)
๖. นางอุไรวรรณ สุภาแดง	ประชาสัมพันธ์จังหวัดนครศรีธรรมราช
๗. นางกฤตษณา ตระบันพฤกษ์	วัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช
๘. นายสุชาติ ชายมัน	ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช
๙. นางสาวรัตนาภรณ์ หนูแก้ว	ศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช หรือผู้แทน
๑๐. นายปัญญา น่วมประวัติ	พัฒนาการจังหวัดนครศรีธรรมราช หรือผู้แทน
๑๑. นางสาวปัญจวรรณ ยงพาณิชกุล	พาณิชย์จังหวัดนครศรีธรรมราช หรือผู้แทน
๑๒. นางศิริลักษณ์ หล่อเพชร	อุตสาหกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช หรือผู้แทน
๑๓. ผศ.ดร.ชุติมา จันทรัตน์	คณบดีสำนักวิชาเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ หรือผู้แทน
๑๔. นายพงศ์ธร บรรณโศภิษฐ์	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๕ นครศรีธรรมราช
๑๕. นางสุรีภรณ์ สุทธิ์พันธ์	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๖ นายชัยวัฒน์ สีแก้ว	ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านอักษรโบราณ
๑๗. นางเธียรรัตน์ มาลายาภรณ์	นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ ด้านวิชาการ
๑๘. นางสุทธิดา ผกากรอง	เภสัชกรเชี่ยวชาญ
๑๙. ดร.วจีนี จงจิตร	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
๒๐. นางสาวประทักษ์วัล สุขสำราญ	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
๒๑. นางนันทนัช ขุนทวี	แพทย์แผนไทยชำนาญการ
๒๒. นางสาวอาภรณ์ ลักษณะวิมล	แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ
๒๓. นางสาวณัฏฐิกา วิรัตินันท์	เภสัชกรปฏิบัติการ
๒๔. นายวชิรวิชญ์ ธนาวุฒิ	แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ
๒๕. นางสาวปรียาพร หมวดช่วย	นักจัดการงานทั่วไป
๒๖. นางสาววรางคณา กิจวิบูลย์	พนักงานช่วยการพยาบาล
๒๗. นางปิยมาศ โบกขะณี	พนักงานช่วยการพยาบาล

รายชื่อผู้ไม่เข้าร่วมประชุม

๑. ศ.ดร.สมบัติ ธำรงธัญวงศ์	อธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
๒. นางพรพฤตยพรรณจ์ ศิริโชติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช
๓. นายพงศ์ศักดิ์ เมืองดี	ผู้อำนวยการสำนักงานยุทธศาสตร์จังหวัดนครศรีธรรมราช
๔. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครศรีธรรมราช	

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑	เรื่องที่ประธานแจ้งให้ทราบ
ประธานฯ	๑.๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อจัดทำแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด ตามมติคณะอนุกรรมการอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช ๑.๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ๑.๒.๑ ภารกิจคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย คณะอนุกรรมการ คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยที่ระดับจังหวัดนครศรีธรรมราช ๑.๒.๒ การอนุรักษ์คุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.๒๕๔๒ ๑.๒.๒.๑ ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ๑.๒.๒.๒ สมุนไพร ๑.๒.๒.๓ ถิ่นกำเนิดสมุนไพร ๑.๒.๓ การคุ้มครองสมุนไพรในพื้นที่เขตอนุรักษ์/นอกเขตอนุรักษ์ที่เป็นถิ่นกำเนิดสมุนไพร ๑.๒.๔ การคุ้มครองสมุนไพรที่มีคุณค่าต่อการศึกษาหรือวิจัย หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ หรืออาจสูญพันธุ์ และต้องแจ้งครอบครองกวาวเครือทุกปี ๑.๒.๕ การคุ้มครองที่ดินเอกชนที่เป็นถิ่นกำเนิดของสมุนไพร หรือจะใช้ปลูกสมุนไพร ๑.๓ แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔
มติประชุม	รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องที่เสนอเพื่อทราบ

ประธานฯ	ให้เลขาดำเนินการ
นายสุทธิพจน์ ชยณัฐพงศ์	ให้คุณประทักษ์วัล สุขสำราญ เสนอ

นส.ประทักษ์วัล สุขสำราญ

๒. การจัดทำแผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด

๒.๑ ยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกัน

๒.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

๒.๑.๒ แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

๒.๑.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (ยุทธศาสตร์ที่ ๙ : การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ (ภาคใต้))
โบราณของจังหวัดนครศรีธรรมราช

๒.๑.๔ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๔

๒.๒ อภิปราย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย พร้อมร่วมกันกำหนด ยุทธศาสตร์เบื้องต้น ๔ ยุทธศาสตร์ ลงรายละเอียดเป้าหมายยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ มาตรการและแผนงานหลักภายใต้ยุทธศาสตร์ ผลลัพธ์ระยะสั้นปี ๒๕๖๓ (Quick Win) รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายสรุปการประชุม

มติประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่เสนอเพื่อพิจารณา

ประธานฯ

ให้มีผู้รับผิดหลักแต่ละยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมผลิตผลสมุนไพรของจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาด และอนุรักษ์ คุ้มครอง ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย มอบสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด-นครศรีธรรมราช โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์นี้คือ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช

เกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครศรีธรรมราช

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๕ (นครศรีธรรมราช)

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๒ (นครศรีธรรมราช)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ไสใหญ่)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาอุตสาหกรรมและการตลาดสมุนไพรให้มีคุณภาพ ระดับสากล มอบสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์นี้คือ

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ไสใหญ่)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยเพื่อการรักษาโรคและสร้างเสริมสุขภาพ มอบสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์นี้คือ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ไสใหญ่)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มีกลไกในการบริหารจัดการ ขับเคลื่อน สมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยอย่างยั่งยืน มอบสำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีทุกหน่วยงานบูรณาการร่วมกัน

ให้แต่ละหน่วยงานเตรียมข้อมูลทั่วไป บทวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง ทบทวน ปรับ (ร่าง) แผนแม่บทอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยระดับจังหวัด ส่งผู้รับผิดชอบแต่ละยุทธศาสตร์เพื่อรวบรวม จัดทำข้อมูลทั่วไป

และบทวิเคราะห์ส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อดำเนินการเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดต่อไป

กรรมการที่ปรึกษาและคณะทำงาน อภิปราย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย พร้อมร่วมกันกำหนด ยุทธศาสตร์ เบื้องต้น ๔ ยุทธศาสตร์ ลงรายละเอียดเป้าหมายยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด-ยุทธศาสตร์ มาตรการและแผนงานหลักภายใต้ยุทธศาสตร์ ผลลัพธ์ระยะสั้นปี ๒๕๖๓ (Quick Win) ได้(ร่าง) แผนแม่บทด้านการอนุรักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญารายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายสรุปการประชุม

มติประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่นๆ ไม่มี

ปิดประชุมเวลา ๑๖.๓๐ น.

สรุปรายงานการประชุม

(นางนันทนัช ขุนทวี)

แทนหัวหน้ากลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ตรวจรายงานการประชุม

(นายสุทธิพจน์ ชยณัฐพงศ์)

นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน)